

Stromy mezi domy

Pátrací výprava vás zavede k desítce zajímavých stromů. Kolem některých z nich už určitě léta chodíte.

Stromy nám dávají stín v parném létě, potěší nás svojí krásou a navíc umí tlumit hluk a zachycovat prach. Poskytují domov našim sousedům - hmyzu, ptákům i netopýřům. Mnohé z nich nám pomůžou, když se necítíme dobře.

Poděkujme jim dneska na závěr výpravy písničkou nebo básničkou. V jejím průběhu si určitě na nějakou vzpomenete.

Prostudujte si mapku a můžete vyrazit.

ZŠ/třída:

Celkem bodů:

1. Trnovník akát

Je to "cizinec" (dostal se k nám ze severní Ameriky) a často se mu má za zlé, že vytlačuje domácí dřeviny. Ten náš akát roste přímo na náměstí a určitě tu nedělá ostudu. Je to krásný strom s hluboce brázditou kůrou a bílými voňavými květy spadajícími z větvíček v hustých hroznech. Na ty si ale musíte počkat až do prázdnin.

Úkol č. 1: Akát patří do stejné čeledi jako naše luštěniny.

I. st.: Vyjmenujte 3 druhy luštěnin.

.....

II. st: Jak se čeleď jmenuje? Jak se jmenuje plod luštěnin?

.....

2. Jasan ztepilý

Dávno před tím, než vzniklo město Havířov, vedla tudy jedna z historických kupeckých cest tzv. „Císařská cesta“ spojující Ostravu a Těšín. Dnešní Hlavní třída ji skoro přesně kopíruje, dál vedla silnice středem centrálního parku a pokračovala zhruba po dnešní Národní třídě na Bludovický kopec a dál až do Těšína a Polska. Ze stromů, které tuhle silnici lemovaly, nám zůstalo několik vzácných pamětníků na staré časy.

Tenhle jasan by mohl být jedním z nich.

Rozhodně je starší, než město Havířov.

Úkol č. 2: Jaký obvod má jasan starší než Havířov?

Zkuste jej obejmout asi ve výšce 130 cm od země a pomocí svých paží odhadněte jeho obvod.

Obvod jasanu na náměstí Republiky je.....

3. Jilm

Vstupte do Centrálního parku a podívejte se na vzrostlý jilm obsypaný mladými plody. Listy vyraší později. Podle nich se dá jilm snadno poznat od ostatních listnáčů. Listy jilmu jsou asymetrické – na jedné straně kratší než na druhé. Vypadá to asi takto:

Úkol č. 3: jak vypadají plody jilmu? Vyberte si ten správný obrázek (zakroužkujte písmeno):

A

B

C

4. Habr

Před „rondelem“ s labyrintem se vydejte doleva a prohlédněte si habry. Nejdřív skupinku tří a pak jeden osamělý. Jsou to zahradní formy habru s hustou jakoby vejcovitou korunou, říká se jim vědecky fascigiata nebo pyramidalis. Habr se dá docela dobře tvarovat a často se z něj vytvářejí přírodní bludiště. „Přírodní“ habry, které mají tvar koruny jako...no jako každý jiný strom ☺ najdete třeba v parku Na nábreží. Habr je jeden z našich původních listnatých stromů.

Úkol č. 4: Ve skrývačkách najdete a vyznačte další naše listnaté stromy:

V listopadu bude sychravé počasí.

Přeneseme tu žabu k vodě.

V Zubří začíná hudební festival.

Jíro, ve cvičkách ti bude zima.

Strýc Kája v orbě zvítězil.

5. Katalpa trubačovitá

Tohle je zvláštní strom. Pochází z teplých oblastí. Listy teprve pučí, ale když je v ruce rozemnete, nepříjemně páchnou. Na větvích i na zemi můžete najít ještě ložské plody – dlouhé štíhlé tobolky.

Jak se vám líbí jméno?

Květy jsou také zvláštní, přijďte se na ně podívat v červnu.

6. Dřezovec trojtrnný

Další podivný strom. Tenhle roste přímo u dětského hřiště, od kterého je oddělený pásem keřů. Je ještě velmi mladý, ale výrazný znak dřezovců už má také. Malé děti by se o něj mohly poranit.

Až vyroste, bude mít na podzim nápadné široké lusky, které opadané na zemi rovněž poutají pozornost. Můžete si je pak vzít domů jako dekoraci. V lusku najdete semena, která se hodí jako čočka k zelenině nebo do polévky s mrkví a bramborami.

Úkol č. 5: Co vás na dřezovci nejvíc zaujalo? Co je tedy jeho charakteristickým znakem?

.....

7. Kaštiny

Pokud na ně dosáhnete, poznáte je podle velkých a lepkavých pupenů. V květnu na nich rozkvetou svícny bleděžlutých květů s červenými skvrnkami.

Říká se, že tento strom léčí nemocnou duši a pomáhá najít ztracené sebevědomí a jistotu. Na podzim, až budou padat kaštiny, dejte si jeden do kapsy a bude vám hej. Kaštiny se používají také k výrobě masti, která urychluje vstřebávání krevních podlitin a modřin. Pomáhá také na bolavé klouby.

Úkol č. 6: Kaštan je lidový název stromu, který se správně jmenuje

.....

8. Další pamětník starých časů

A tohle je další strom, který tu stál mnohem dříve než první paneláky. Jasan na rohu ulice E. F. Buriana je také pozůstatkem stromořadí kolem Císařské silnice. Jeho bratra jste viděli na náměstí republiky. Oba si zaslouží naši úctu a péči.

Úkol č. 7: Jaký obvod má jasan starší než Havířov?

Zkuste jej obejmout asi ve výšce 130 cm od země a pomocí svých paží odhadněte jeho obvod.

Obvod jasanu na ulici E.F. Buriana je

Po okraji parku zpět k přechodu se semaforey. Cestou můžete pozorovat další stromy, které zde právě teď raší a kvetou. Přejděte přes Národní třídu a pokračujte „mezi stromy“ ke kinu Centrum.

9. Tis červený

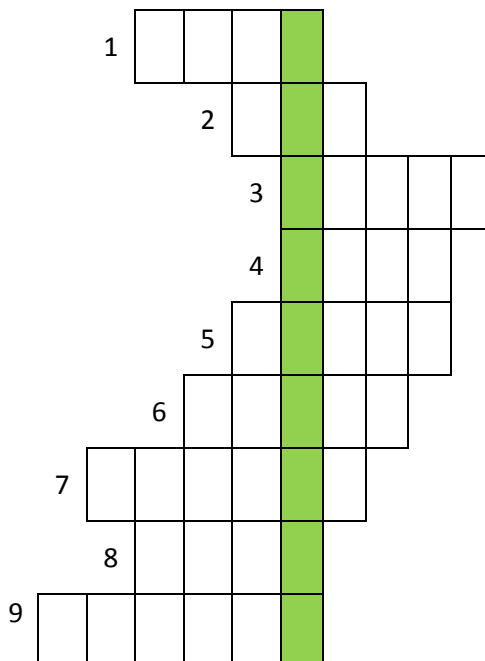
Tis červený je až 20 metrů vysoký strom, ale v Havířově jsou všechny jen v podobě keře. Tis má zajímavé plody - semena obalená červeným míškem. Všechny části stromu kromě červeného bobulovitého plodu jsou jedovaté.

Pozor! Stromy rostoucí ve volné přírodě jsou chráněny! A ještě něco, tis má velice cenné dřevo. Ve středověku se z něj dělaly ty nejlepší luky.

Úkol č. 8: Vyluštěte doplňovačku.

1. Stromořadí
2. Hodně stromů je ?
3. V lese sbíráme ?
4. Náš národní strom
5. Opadává na podzim
6. Bažina
7. Spodní část stromů
8. Smuteční strom
9. Jehličnan, který opadává na zimu

10. Metasekvoje čínská

Haviřov je mladé město a není v něm příliš mnoho starých stromů. Ale jedna ojedinělá zvláštnost tady přece jenom je: Je jí řada 16 metasekvojí čínských. Tahle metasekvoje byla objevena v Číně teprve za druhé světové války. Do doby jejího objevu jsme si mysleli, že tento rod rostlin, žijící na konci druhohor a v třetihorách, vyhynul asi před 70 miliony let, protože byl znám pouze ze zkamenělin. Jedná se tedy o tzv. živoucí zkamenělinu.

Aleji haviřovských metasekvojí je něco přes čtyřicet let. Žádné české nebo moravské město nemá takové stromořadí.

Úkol č. 9: Ve skryvačkách najdi a vyznač naše domácí jehličnany:

Jirka má rýmu, pořád smrká.

Martin jedl ementál, moc mu chutnal.

Liborovi celkem nic nebylo, úraz nebyl vážný.

Vyhráli modří, náš tým se neprosadil.

Úkol č. 10:

Od aleje metasekvojí dojděte zpátky ke STARTU a splňte poslední úkol:

Předneste básničku nebo zazpívejte píseň s tematikou stromů.

Pro pedagogy:

Abychom stromům krásu a bezpečí zajistili, je nutné se o ně starat. Správnou péčí o stromy mohou jak jednotlivci, tak obce a města zajistit, aby byly vitální a abychom mohli jejich služeb využívat. I proto Arnika – Centrum pro podporu občanů provozuje poradenské centrum o stromech. Služeb poradny může využít kdokoli – jak veřejnost, tak i starostové obcí a měst nebo pracovníci úřadů. Lidé se v poradně dozvědí, jak chránit stromy a aleje, na koho se mohou obrátit majitelé stromů, pokud je potřebují ošetřit, či jaké stromy zvolit pro své zahrady či obecní prostory.

Kontakt: Marcela Klemensová, marcela.klemensova@arnika.org, 736 734 155

Zde můžete napsat svůj krátký dotaz a váš e-mail, útržek zanechte na stánku Arniky: